

เรียน กรรมการผู้จัดการ

บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทหลักทรัพย์ทุกบริษัท

ที่ ธ.ว) ๕ /2543 เรื่อง การนำส่งสำเนาประกาศและการชักซ้อมความเข้าใจ

สำนักงานขอส่งสำเนาประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ. 4/2543 เรื่อง การดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 4 มกราคม 2543 ซึ่งลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนพิเศษ 4 ง ลงวันที่ 14 มกราคม 2543 และเพื่อให้ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทหลักทรัพย์เข้าใจรายละเอียดของประกาศข้างต้นและถือปฏิบัติ ได้ถูกต้อง สำนักงานจึงขอเรียนชักซ้อมความเข้าใจเฉพาะประเด็นที่อาจก่อให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน โดยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ที่มีทรัพย์สินของลูกค้าอยู่ในความดูแล ทั้งที่เป็นทรัพย์สินที่ได้รับจากการทำธุรกิจให้บริการดูแลรักษา ทรัพย์สิน (custodial service) หรือจากการทำธุรกรรมด้านหลักทรัพย์ต่าง ๆ เช่น การเป็นนายหน้าซื้อขาย หลักทรัพย์ การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ หรือการจดจำนำหลักทรัพย์ เป็นต้น แต่ไม่รวมถึงทรัพย์สินของลูกค้าที่เป็นกองทุนรวม กองทุนส่วนบุคคล หรือกองทุนอื่นในทำนองเดียวกัน ซึ่งบริษัทหลักทรัพย์รับ บริหารในฐานะผู้ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทดังกล่าว หรือรับดูแลรักษาในฐานะผู้ดูแลผลประโยชน์ หรือผู้รับฝากทรัพย์สิน และไม่รวมถึงสถาบันการเงินที่จัดตั้งตามกฎหมายอื่น ซึ่งได้รับใบอนุญาต ประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ในภายหลัง เช่น ธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุนที่ได้รับใบอนุญาตประกอบ ธุรกิจหลักทรัพย์ประเภทการค้าและการจดจำนำตราสารแห่งหนึ่ง การยืมและให้ยืมหลักทรัพย์ หรือการ จัดการกองทุนส่วนบุคคล เป็นต้น หรือทำธุรกิจให้บริการดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้า

2. บริษัทหลักทรัพย์ต้องแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของพนักงานในการดูแลรักษา ทรัพย์สินของลูกค้าที่อาจทำให้เกิดช่องทางการทุจริต โดยอย่างน้อยพนักงานที่ทำหน้าที่จัดทำบัญชี ทรัพย์สินของลูกค้าและพนักงานที่ทำหน้าที่เก็บรักษาตัวทรัพย์สินของลูกค้าต้องมีบุคคลเดียวกัน ทั้งนี้ บุคคลทั้งสองอาจอยู่ในหน่วยงานหรืออยู่ภายใต้ผู้บังคับบัญชาเดียวกันก็ได้ นอกจากนี้ บุคคลที่มีอำนาจ ในการอนุมัติการทำรายการจ่าย โอนทรัพย์สินต้องมีใช้พนักงานหรือผู้บริหารที่รับผิดชอบด้านการซื้อขาย หลักทรัพย์หรือให้คำแนะนำด้านหลักทรัพย์ (front office) หรือพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สิน ของลูกค้าหรือทำหน้าที่เก็บรักษาตัวทรัพย์สินของลูกค้าดังกล่าวข้างต้น

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

ชั้น 14-16 อาคารดิทีแอสล์มทาวเวอร์ส บี 93/1 ถนนวิฑู แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทร. 252-3223 โทรสาร 256-7711

* การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับปัญหา Y2K แล้วเสร็จ มิได้เป็นการรับประกันว่าปัญหา Y2K จะไม่เกิดขึ้น

3. การปฏิบัติงานของบริษัทหลักทรัพย์ในการดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้า

3.1 แจ้งให้ลูกค้าเข้าใจและลงนามรับทราบถึงวิธีการที่ลูกค้าจะต้องดำเนินการในการฝากถอนทรัพย์สินกับบริษัทหลักทรัพย์ (ไม่รวมถึงวิธีการปฏิบัติงานภายในของบริษัทหลักทรัพย์ในเรื่องดังกล่าว) วิธีการดูแลทรัพย์สินของบริษัท รวมทั้งค่าธรรมเนียมในการให้บริการดังกล่าว (ถ้ามี)

3.2 เปิดเผยให้ลูกค้าทราบว่าในกรณีที่บริษัทหลักทรัพย์ประสบปัญหาทางการเงินเงินของลูกค้าที่เก็บไว้กับบริษัทหลักทรัพย์จะไม่อยู่ภายใต้มาตรการให้ความคุ้มครองของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน แต่ในกรณีที่บริษัทหลักทรัพย์นำเงินของลูกค้าไปฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ หรือธนาคารอื่นที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น รวมถึงการลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน และสถาบันการเงินดังกล่าวประสบปัญหาทางการเงิน เงินของลูกค้าดังกล่าวจะยังคงอยู่ภายใต้มาตรการให้ความคุ้มครองของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

3.3 จัดให้มีสัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าไว้เป็นลายลักษณ์อักษร สำหรับลูกค้าที่ได้เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทไว้แล้วและมีทรัพย์สินเก็บรักษาไว้ที่บริษัท บริษัทหลักทรัพย์สามารถจัดทำสัญญาหรือข้อตกลงในส่วนที่เพิ่มเติม และจัดส่งให้ลูกค้าลงนามได้ โดยไม่ต้องยกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงเดิม อย่างไรก็ดี รายละเอียดในสัญญาหรือข้อตกลงจะต้องครบถ้วนและเป็นไปตามที่ประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ด. ฉบับข้างต้นกำหนด และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 1 กรกฎาคม 2543 นอกจากนี้ สำหรับลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายหลักทรัพย์กับบริษัทไว้แล้ว แต่ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ เก็บรักษาไว้ที่บริษัท บริษัทหลักทรัพย์อาจยังไม่ต้องดำเนินการให้ลูกค้าลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเพิ่มเติมได้ แต่หากมีทรัพย์สินฝากหรือโอนเข้ามาในบัญชีดังกล่าว บริษัทจะต้องดำเนินการให้ลูกค้าลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าให้แล้วเสร็จก่อนรับฝากหรือโอนทรัพย์สินนั้น ๆ เข้ามาในบัญชีของลูกค้า

4. ห้ามบริษัทหลักทรัพย์นำทรัพย์สินของลูกค้ารายหนึ่งไปใช้เพื่อประโยชน์ของลูกค้าอีกรายหนึ่ง เช่น การนำหลักทรัพย์ของลูกค้ารายหนึ่งที่ฝากอยู่ที่บริษัทหลักทรัพย์ไปส่งมอบให้แก่ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์แทนลูกค้าอีกรายหนึ่งที่ผิคนัดส่งมอบหลักทรัพย์ หรือเพื่อบุคคลอื่น เช่น บริษัทในเครือ เป็นต้น หรือเพื่อบริษัทหลักทรัพย์เอง เว้นแต่ลูกค้าที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินจะมีคำสั่งหรือให้ความยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นรายกรณี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกรณีที่ลูกค้าซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินทำสัญญาฮีมและให้ฮีมหลักทรัพย์กับบริษัทหลักทรัพย์ เพื่อให้ฮีมหลักทรัพย์ของตน

5. กรณีลูกค้าได้รับสิทธิในการเข้าประชุมผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์อันเนื่องมาจากการเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ที่อยู่ในการดูแลรักษาของบริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จะเป็นผู้รับมอบฉันทะให้เข้าประชุมผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์หรือออกเสียงลงคะแนนแทนลูกค้าได้เฉพาะเมื่อเข้าเงื่อนไขทั้งหมดดังต่อไปนี้

5.1 การรับมอบฉันทะให้เข้าประชุมผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์หรือออกเสียงลงคะแนนแทนลูกค้าต้องมีได้เกิดจากการชักชวนหรือชี้แนะของบริษัทหลักทรัพย์เอง (ต้องเป็น unsolicited proxy)

5.2 การมอบฉันทะให้ไว้เป็นหนังสือ และให้ไว้เป็นการเฉพาะคราว และ

5.3 หนังสือมอบฉันทะระบุอย่างชัดเจนว่าลูกค้าประสงค์จะให้ผู้รับมอบฉันทะออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระประชุมอย่างไร

6. การจัดทำรายงานแสดงทรัพย์สินของลูกค้า (customer account statement) เพื่อส่งให้ลูกค้า ซึ่งรายการที่ต้องปรากฏในรายงานอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดแสดงประเภททรัพย์สิน ชื่อทรัพย์สิน และจำนวนยอดคงเหลือ โดยบริษัทหลักทรัพย์อาจแสดงมูลค่าหรือจำนวนที่เคลื่อนไหวของทรัพย์สินแต่ละรายการในเดือนนั้น ๆ ไว้ในรายงานด้วยก็ได้ ทั้งนี้ บริษัทหลักทรัพย์จะต้องจัดส่งรายงานดังกล่าวให้แก่ลูกค้าอย่างน้อยเดือนละครั้ง เว้นแต่ในเดือนใดทรัพย์สินของลูกค้าไม่มีการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลง บริษัทอาจไม่ส่งรายงานข้างต้นให้แก่ลูกค้าก็ได้ อย่างไรก็ตาม หากทรัพย์สินของลูกค้าไม่มีการเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงติดต่อกันตั้งแต่หกเดือนขึ้นไป บริษัทหลักทรัพย์ต้องจัดส่งรายงานแสดงทรัพย์สินของลูกค้าให้แก่ลูกค้ารายนั้นอย่างน้อยหกเดือนต่อครั้ง

7. การแยกทรัพย์สินของลูกค้า

7.1 ทรัพย์สินประเภทเงิน บริษัทหลักทรัพย์ต้องแยกเงินของลูกค้าก่อนสิ้นวันทำการใด ๆ (วันที่ T) ในจำนวนที่ไม่น้อยกว่ายอดรวมของเงินคงเหลือสุทธิ ณ วันทำการก่อน (วันที่ T-1) ของลูกค้าทุกรายที่บริษัทรับไว้จริงหลังจากหักเงินประกันการยึดหลักทรัพย์เพื่อการขายชอร์ต ซึ่งเงินของลูกค้าหมายความว่าเงินที่อยู่ในบัญชีเงินสด บัญชีมาร์จิ้น และบัญชีเงินอื่นใดของลูกค้า เช่น บัญชีซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยบริษัทต้องจัดทำเอกสารหลักฐานที่สามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าได้มีการดำเนินการดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ สำหรับการคำนวณเงินของลูกค้าที่บริษัทหลักทรัพย์ต้องแยกไว้และวิธีปฏิบัติต่อเงินดังกล่าว สรุปประเด็นสำคัญในกรณีต่าง ๆ ได้ดังนี้

(1) การรับชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์

(1.1) กรณีลูกค้าชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์เป็นเงินสด

- ชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ก่อนครบกำหนดชำระราคา (วันที่ T+3) บริษัทสามารถเลือกที่จะนำเงินจำนวนดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้หรือไม่ก็ได้ แต่หากบริษัทไม่นำจำนวนเงินดังกล่าวมารวมคำนวณ บริษัทจะต้องทำการล้างหนี้สินค่าซื้อหลักทรัพย์ของลูกค้าตามจำนวนที่ชำระในวันทำการที่ลูกค้านำเงินมาชำระหนี้

- ชำระหนี้ในวันครบกำหนดชำระราคา ให้บริษัทหลักทรัพย์หักหนี้สินค่าซื้อหลักทรัพย์ของลูกค้ารายนั้น โดยไม่ต้องแยกเงินดังกล่าว

(1.2) กรณีลูกค้าชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ด้วยเช็ค หากเป็นเช็คลงวันที่ก่อนวันครบกำหนดชำระราคาและบริษัทเรียกเก็บเงินตามเช็คได้แล้ว บริษัทสามารถเลือกที่จะนำเงิน

จำนวนดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้หรือไม่ก็ได้ แต่หากบริษัทไม่นำจำนวนเงินดังกล่าวมารวมคำนวณ บริษัทจะต้องทำการล้างหนี้สินค่าซื้อหลักทรัพย์ของลูกค้าตามจำนวนที่ชำระในวันทำการที่ได้รับเงินนั้น ทั้งนี้ หากเป็นการชำระด้วยเช็คลงวันที่ล่วงหน้า ให้ถือเป็นการเก็บรักษาเช็คของบริษัทหลักทรัพย์ โดยไม่ต้องแยกเงินดังกล่าว

(1.3) กรณีลูกค้าชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์เกินกว่าจำนวนเงินที่ต้องชำระหนี้ และบริษัทมิได้คืนเงินดังกล่าวให้แก่ลูกค้าภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงินจำนวนนั้น บริษัทหลักทรัพย์ต้องนำเงินดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้ในวันทำการที่ 5 เพื่อทำการแยกเงินภายในวันทำการที่ 6 ทั้งนี้ หากลูกค้าแจ้งความประสงค์ให้นำเงินส่วนที่เกินไปชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ในอนาคตหรือให้บริษัทหลักทรัพย์เก็บรักษาเงินดังกล่าวไว้ในบัญชีของลูกค้า บริษัทจะต้องนำเงินดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้ในวันที่ได้รับเงินจริงหรือวันที่ลูกค้าแสดงความประสงค์ดังกล่าวข้างต้น เพื่อทำการแยกเงินภายในวันทำการถัดไป

(1.4) กรณีลูกค้าประสงค์จะนำเงินจำนวนหนึ่งมาวางไว้กับบริษัทหลักทรัพย์เพื่อใช้สำหรับชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ในอนาคตก่อนที่จะทำการซื้อขายหลักทรัพย์จริง บริษัทต้องแยกเงินของลูกค้าดังกล่าวทั้งจำนวน โดยจะนำไปชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ก่อนวันครบกำหนดชำระราคาไม่ได้

(2) การจ่ายค่าขายหลักทรัพย์ให้แก่ลูกค้า

(2.1) กรณีบริษัทหลักทรัพย์ส่งมอบเช็คค่าขายหลักทรัพย์ให้แก่ลูกค้าภายในวันครบกำหนดชำระราคาแล้ว แต่ลูกค้ายังไม่นำเช็คไปขึ้นเงินหรือบริษัทได้ออกเช็คส่งจ่ายเงินให้แก่ลูกค้าแล้ว แต่ยังไม่ส่งมอบเช็คดังกล่าวให้แก่ลูกค้า บริษัทไม่ต้องนำเงินดังกล่าวมารวมคำนวณในการแยกเงินของลูกค้า เนื่องจากถือว่าเงินของลูกค้าได้เปลี่ยนไปอยู่ในรูปเช็คแล้ว

(2.2) หากลูกค้าแจ้งความประสงค์ให้นำเงินค่าขายหลักทรัพย์ไปชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ในอนาคตหรือให้บริษัทหลักทรัพย์เก็บรักษาเงินดังกล่าวไว้ในบัญชีของตน บริษัทจะต้องนำเงินดังกล่าวมารวมคำนวณในวันที่ได้รับเงินจริงหรือวันที่ลูกค้าแสดงความประสงค์ดังกล่าวข้างต้น เป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้ เพื่อทำการแยกเงินภายในวันทำการถัดไป

(3) กรณีสิทธิประโยชน์ใด ๆ ซึ่งอยู่ในรูปเงินที่เกิดขึ้นเนื่องจากทรัพย์สินของลูกค้าที่ฝากไว้ที่บริษัทหลักทรัพย์ และบริษัทรับไว้แทนลูกค้า เช่น ดอกเบี้ยหรือเงินปันผล หากบริษัทไม่สามารถจ่ายเงินดังกล่าวคืนให้แก่ลูกค้าได้ภายใน 5 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับเงินจำนวนนั้น บริษัทต้องนำเงินดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้ในวันทำการที่ 5 เพื่อทำการแยกเงินภายในวันทำการที่ 6 ทั้งนี้ หากลูกค้าแจ้งความประสงค์ให้นำเงินดังกล่าวไปชำระหนี้ค่าซื้อหลักทรัพย์ในอนาคตหรือให้บริษัทหลักทรัพย์เก็บรักษาเงินดังกล่าวไว้ในบัญชีของลูกค้า บริษัทจะต้องนำเงินดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นเงินของลูกค้าที่ต้องแยกไว้ในวันที่ได้รับเงินจริง หรือวันที่ลูกค้าแสดงความประสงค์ดังกล่าวข้างต้น เพื่อทำการแยกเงินภายในวันทำการถัดไปด้วย

(4) กรณีที่บริษัทหลักทรัพย์แยกเงินของลูกค้าไว้เกินกว่าจำนวนที่คำนวณได้ โดยมีเงินของบริษัทรวมอยู่ด้วย บริษัทจะต้องแสดงยอดในบัญชีทรัพย์สินให้ชัดเจนว่าเป็นเงินของบริษัทจำนวนเท่าใด

7.2 ทรัพย์สินประเภทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ต้องแยกหลักทรัพย์ไว้ไม่น้อยกว่าผลรวมของรายการหลักทรัพย์ของลูกค้าแต่ละราย ณ สิ้นวันทำการนั้น ซึ่งประกอบด้วย

(1) โบหลักทรัพย์ที่ลูกค้าฝากหรือวางเป็นประกันไว้กับบริษัท และบริษัทหลักทรัพย์เป็นผู้เก็บรักษาไว้เอง ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บไว้ในสถานที่ของบริษัทหลักทรัพย์หรือสถานที่ของบุคคลอื่น โดยถือเป็นหลักทรัพย์ที่ต้องแยกไว้ ณ สิ้นวันทำการของวันที่รับหลักทรัพย์นั้นไว้

(2) ยอดคงเหลือของหลักทรัพย์ที่บันทึกไว้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกค้าและฝากไว้กับศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นยอดสุทธิภายหลังจากการส่งมอบหรือรับมอบหลักทรัพย์กับศูนย์รับฝากหลักทรัพย์อันเนื่องมาจากธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เกิดขึ้นแล้ว หรือฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย

7.3 ทรัพย์สินอื่น บริษัทหลักทรัพย์ต้องแยกทรัพย์สินอื่นของลูกค้าไว้ โดยอยู่ในลักษณะที่สามารถชี้เฉพาะได้ว่าทรัพย์สินอื่นนั้นเป็นทรัพย์สินของลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นการจัดเก็บไว้ในสถานที่ของบริษัทหลักทรัพย์หรือสถานที่ของบุคคลอื่น

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(กฤษณา อภินันท์)

แทน

เลขธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ กธ. 4/2543

เรื่อง การดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าของบริษัทหลักทรัพย์ ลงวันที่ 4 มกราคม 2543

ฝ่ายกำกับธุรกิจหลักทรัพย์

โทร.252-3223 ต่อ 1224